

Traducción

SPOT. 1

Ra tyiñuu Ñuu Tínduva sava'ara ta ndakuara tu'un nuu takundí'iyó na tyiñuu kuu Xu'un Nduta'ana ña kuíyaa 2019, ña takundíio kuuvi kundaníyoo ndakunuu kíivi xu'u ñuu.

A tyini'un ña kuíyaa yo'o, taxína xu'un kua'aka kua nuun \$69 mmdp? Ta tyíkuua xa'a uví nuu tu'u ndíaya'avi, íian ka'a xa'a xu'un ndakaaya nuu'na ñuu ta ínka kee kuu xu'un kityiñuu nuuna ñuu.

A tu kuníkaún kundani'un **Ndatyíi kanaña vaxíia ta ndatyíi xa'a xu'un yo'o** kuto'oni <http://www.transparenciapresupuestaria.oaxaca.gob.mx/>

Takuyae kundanii nuu kityiñuu xu'un

Takuyae ku'uvi ndasama

SPOT 2

Ra tyiñuu Ñuu Tínduva sava'ara ta ndakuara tu'un nuu takundí'iyó na tyiñuu kuu Xu'un Nduta'ana ña kuíyaa 2019, ña takundíio kuuvi kundaníyoo ndakunuu kíivi xu'u ñuu.

A tyini'un ña 94.83% ña xu'un katyiñuu nuu ñuu ña kuíya 2019 kua xu'un ndákaya nuu takundíio na nde'e yuko'oyo.

A tu kuníkaún kundani'un **Ndatyíi kanaña vaxíia ta ndatyíi xa'a xu'un yo'o** kuto'oni <http://www.transparenciapresupuestaria.oaxaca.gob.mx/>

Takuyae kundanii nuu kityiñuu xu'un

Takuyae ku'uvi ndasama

SPOT 3

Ra tyiñuu Ñuu Tínduva sava'ara ta ndakuara tu'un nuu takundí'iyó na tyiñuu kuu Xu'un Nduta'ana ña kuíyaa 2019, ña takundíio kuuvi kundaniyoo ndakunuu kíivi xu'u ñuu.

A shiniún ña 57.25% takua katyiñuu Tínduva vasha tyindeta'aña xí'i ña nduva'a ñuu, íi Tínduva nuu keva'ayae natashína ityí ña kúnke tyi núu.

A tu kuníkaún kundaniún **Ndatyíi kanaña vaxíia ta ndatyíi xa'a xu'un yo'o** kuto'oni <http://www.transparenciapresupuestaria.oaxaca.gob.mx/>

Takuyae kundanii nuu kityiñuu xu'un

Takuyae ku'uvi ndasama

SPOT 4

Ra tyiñuu Ñuu Tínduva sava'ara ta ndakuara tu'un nuu takundí'iyó na tyiñuu kuu Xu'un Nduta'ana ña kuíyaa 2019, ña takundíio kuuvi kundaniyoo ndakunuu kíivi xu'u ñuu.

A shiniún ña kundaniún xa'a xu'un ndíayavikuenda ke'e nuu'ra tyiñuu, saatyí kùvi kundaniína na kee kumaníi ndá'ana ñuu ta kùvi va'a kuna tyiñuu ñakake tashína ityí ña kuniso'ona ñake kuní ñuu ta kùvi tyindeta'ana xí ñuu, ta iyona kuu comité xa'a xu'un ña kundaniína ña va'a na kuu íi tyiñuu, ta nduta'ana tíaso'ona ña kuníndo a kuatyí ndo'ondo ta kuví kuuña ñuu nda'a makina, satu kuví kunde'endo ye'e ña ka'a xa'a xu'un.

A tu kuníkaún kundaniún **Ndatyíi kanaña vaxíia ta ndatyíi xa'a xu'un yo'o** kuto'oni <http://www.transparenciapresupuestaria.oaxaca.gob.mx/>

Takuyae kundanii nuu kityiñuu xu'un

Takuyae ku'uvi ndasama

Ña ndatu'una xa'a Xu'un Nduta'a katiñuu nda'a ñuu kunía kanya ña kuuna í'ira tyiñuu núna takana kundaniina ñuu ndakuunu kityiñuu shu'una ta ndakúnuu tíine.

Ra tyiñuu Tínduva sava'ara íi tutu ña nisha kuu Xu'un Nduta'ana katiñuu kuíyaa 2019, ña takundíio kuuvi kundaniyoo ndakunuu kityiñuu xu'u ñuu. Ndatyíi kanaña vaxíia ta ndatyíi xa'a xu'un yo'o.

Ña kuiya yo'o, ndakuana tu'un xa'a xu'un katiñuu ta kua \$69,786,574,928.00 ta shíkuua xa'a uví nuu tu'u ndíaya'avi, íian ka'a xa'a xu'un ndakaaya nuu'na ñuu ta ínka kee kuu xu'un kityiñuu nuuna ñuu.

Su ¿Nake kuu Ley ña ka'a xa'a Xu'un Ndakaya ta inke ka'a Xu'un Kityiñuu Nuuna Ñuu ?

Ley ña ka'a xa'a Xu'un Ndakaya kua íi tutu ve'etyiñu, ñuuaka tíana nityaa kuuna ña ní'ina mi xu'uka, ta ña **Xu'un Kityiñuu Nuuna Ñuu** kua íi tutu ndíayavikuenda nuuna kityiñuu nuu ñuu, ika kuu núun tíana nixáa kuu xu'un ñuu iyo ta nitya kuuña kaatyíñu tanuu uni ve'e nuu tíantia tyiñuu Yuuko'oyo, nda tyini ñuu satu nda ínkana.

¿**Nixá kuna xí'ia?** Tána va'a kuu tyiñuu iyona xikuenda xa'a mii xu'un kityiñu, ndíkuna ityi naní Xíkanuu Xu'un Ndakaya ña kunía ndanína ityi katiñuna, ta úxa ityi ndíkuna.

Íi.-Nixáa kua'aña

Uvi.- Nixáa ndatíantie

Uni.- Nixáa kuuña iyo

Komíi.- Nake kuuyo ta nitya kuuye

Ù'un.- Ndatava tu'un xa'aña

Íñu.- Kúnde'ene nixa kityiñuña

Uxa.- Ndakua'a tu'un xa'aña

¿Tatyí kana míia xu'unka?

Ña xu'un ndakaya takúyaña ña kuíya 2019 ña 94.83% vatyíña ña xu'un takundí'io, ta ña 4.73% ña ndakaya ta nda'a ñuu nánu ta'e 0.44 kua sikíi xu'un na kityiñu.

¿Ndatyí kua'a xu'un yo? Iyo uní ityi kundaniun ndatyí kúunu kua'a xu'un:

Íi.- **¿Yo'o kuuna tíi xu'un?** Ña kunína katyina kee, yukúna ndakantía míi xu'un, na yo'ora, íi'na kuuna xándía tyiñuu; na kuenda ve'etyiñuu ndía ña'a; na ve'e tyiñuu ndía xu'un; tanuu va'ana xándía tyiñuu ndíkúu; ínka ve'e tyiñuu ndána tyini ñuu.

Ña kuíya vityí ta kuuna xándía tyiñuu ndikíina \$52,213,768,695,96, na kuenda ve'etyiñuu ndía ña'a \$ 915,270,852,60, na ve'e tyiñuu ndía xu'un \$ 492,975,972,80.

tanuu va'ana xándía tyiñuu ndíkuu \$2,102,299,276,31 tana tyíni ñuu \$ 14,062,260,130.33.

2.- **¿Naxaa kityiñuña?** Ña ndaníyo kuu xu'un kánda ndakaya su'sa kí'i ña'a xí'ia ñakakuu 69.26% ta'ña sakua'anuu xu'un án kí'i ña'a kuu 16.97%.

3.- **¿Nakuu tyiñuu kityiñuña?** Taxíña ityi na kana kuenda nakuu tyiñuu katiyíñuña ta yo nda'a kua'aña, ñakakuvi kua: Nsava'e ñuu, ndakua'anuu xu'un ta kityiñuña tixii ve'e tyiñuu, su nduta'a ndikuña ityi nduva'a ñuu Tínduva. Ñakake, ña 57.25% kua ndíkí'i Tínduva na kuaa íi ñuu tyindee ñuua, ñakunía katya kua na dúa ñuu tatyí tu'unmaní nda'ana na ñuu ña ndasava'ana míina.

Íi ityi va'a na xaaña kuniyo mii Tínduva

Ika nùu ndaní'iyoo ndánuu kíityiñuu míi xu'un kua nuu programa sakíta'ane ña kuunína katiyíñuña nuuna ñuu nundeeyo ña ñuu Tínduva. Ña kuíya yoo'ra iyoo 79 programa nuu katiyíñuu míi xu'un ta íia tyini ndatyí katiyíñuña, yoku'una kasakuende, yoo ka'kaña ta tyaña nuu níi tíantia xa'aña vatyíña, satu ña ityi kundanína xía'a ña kuvíi ndíkuu sate na míi kuíya kua.

¿Nake kivi kuuna ñuu?

Ra kuenda Ve'e tyiñuu Tínduva, ña iyokuenda tyiñuu kuaa na ndakuíta ñuu kundanína nitya kaa tyiñuu, satyi kundánira ve'e tyiñuu nda íyo an ndá kumaníi íi tyiñuu kuuna nuuna ñuu. Ñakake xunana ndána ña kúuvi ka'an takundi'ivayo ñuu.

Ña'a kunína Ñuu Tínduva

Ta ndíikína tyiñuu, kixa'a ndatu'una ña kua'a ña nani Ityi Nuú Nduva'a Ñuuyo (PED), ityi nuna ndakòona nuuna ñuu ña ka'ana ña'a kunína o ña'a và'a iyo, takua'ana kíta'a, ña katiyíñuuna xía. Míia PED kua íi tu'u ka'anuu ta ndía ya'avía ña sava'ana Ityi Nuú Nduva'a Ñuuyo ta sava'atuna programa nuu katiyíñuu xu'uva, su xíndavíiniun ña kuu ñu'u sake kuvíi ndatu'uyo ta kundaníndo xa'a xu'u kityiñuu ta kuíya.

Ña kunína kuu xíniñuu

Ínuu xí'ina ve'e tyiñuu ndía xu'un katiyíñuu nuu ñuu, ta kixa'a ra tyiñuu xaa xinikuíya nduta'ara savara ñakekuura kuíya kòora ta ñakake, kananara ña kuura ka'ara nañake kumaní ñuu nuu xantíara tyiñuu, satu takundí'ina ínka ve'e ndíso tyiñuu nduta'ana ndatu'un ta'ana na kee kuuna míi kuíyana, ña'ayora kuíyana nduta'ana katiyíñuña.

Tu'un ndakuana nuu ña katiñuu xini ñuu

Inka ña kuu kua nuu ndikita'ana ña ndatu'untana kua nani Tu'un ndakuana nuu ña katiñuu xini ñuu (CDSM); yo'o kùnu ndakina ña'a ndaka nda'a ñuu ñuna xini ñuu xantía tyiñu, su ika kúnu tyikána voto, ña'a ndake kúnu kua'a ndake ndíkuu sate.

Na Kundía nuu katiñuu míi xuún

Ndo'o na ñuu, kuvi kundíando ta kunde'endo, ndakuu ña'a kuu o ndíkundo kuní nixa'a kityiñu xu'un, an programa kityiñuna, takundí'i ña'a nuu kivíi xu'un ñuu nánu an vali, níina xini ñuu kuuvana, kuví kundo komité na ndía xu'un ñuu.

Na ndía xu'un ñuu

Ña kuví kuun kua ndaka'a kuatyí xa'a íi ña'a và'a kuu, ta kuvi ndúkuu kuatyí an ndatu'un ndakuña va'a kuuna ve'e tyiñuu ñuu nuu iyoún. Ta kuví kua un makina nani Contraloría Digital –Oax.

Ña Ndáa

Yo'o ña kuu na ñuu nduta'áun ta iyo ityiún na kundaniún xa'a íi xu'un ñuu kityiñu tixíi ve'e tyiñuu, ñakake ra tyiñuu taxíra ña ndána Ña Ndáa ñuu kityiñuu xu'una ñuu yuko'oyo nuu takundío, satu tu Ley ña ka'a xa'a Xu'un Ndakaya ta inke ka'a Xu'un Kityiñuu Nuuna Ñuu ña

<http://www.transparenciapresupuestaria.oaxaca.gob.mx/>

Takuyae kundanii nuu kityiñuu xu'un

Takuyae ku'uvi ndasama

Traducción: Ofelia Pineda Ortiz